

הביא את קרבנו היום ונסכיו ביום אחר – נסתפקו בגמרא (יב). האם אומר שירה עם הנסכים (שיר של יום הבאת הנסכים, ולא של יום הקרבן. תוס'. וע' שטמ"ק), אם לאו, ואפילו רשות אין בדבר, משום חשש חורבנה. ולא נפשט הדבר.

א. הלכך אין אומרים שירה מפני הספק (עפ"י רמב"ם וכו"מ. ויש שהעירו על כך מדוע מספק אין להחמיר ולומר שירה. ע' מנ"ח רצט, ז; לקוטי הלכות סוף תמיד).

ב. המנחת-חינוך (רצט, ו) חידש לומר בדעת הרמב"ם שזה רק כאשר מביא יין לנסכים לבד, אבל אם מביא גם מנחת סולת – ודאי אומרים שירה, שהרי יש כאן אכילה עם שתיה.

ובשו"ת אבני נזר (או"ח כב) פשוט לו שאין אומרים שירה עם המנחה אלא עם אימורי הזבח. ג. אפשר שלא נסתפקו בגמרא אלא כשמביא הנסכים ביום אחר, אבל אם מביאים ביום הזבח, אעפ"י שלא הביאים עם הזבח ולא קידשם הזבח – טעונים שירה (עפ"י חזו"א תמורה לא, יד).

דף יב

יז. א. באיזה יום בשבוע חרב הבית, בראשונה ובשניה? באיזה תאריך, ובאיזו שנה למנין השמיטה והיובל?

ב. מתי כיבש נבוכדנצר את יהויקים, מתי הגלה את יהויכין, היכה את העיר והחריב את הבית?

ג. מתי החלו למנות שמיטים ויובלות בכניסת ישראל לארץ בימות יהושע ובעליית עזרא? האם מנו שמיטים ויובלות במשך כל תקופת הבית?

א. שני בתי המקדש נחרבו ביום ראשון בשבת. בתשעה באב היו שני החורבנות. ומוצאי שנת שביעית היתה. לפי תירוץ אחד בגמרא, חורבן שני היה לשיטת חכמים בשנת שביעית עצמה (כפרש"י). ואילו לרב אשי היה גם הוא במוצאי שביעית.

יש ראשונים שמפרשים [דלא כפרש"י] 'מוצאי שביעית' היינו בחדש אב שבסוף שנת השביעית (ע' רמב"ם שמיטה י, ד. ובתשובה שפט).

חורבן הבית הראשון היה בשנת ל"ו ליובל השבע-עשרה שמנו מכניסתם לארץ. [וגם לרבי יהודה הסובר שנת יובל עולה לכאן ולכאן כלומר היא השנה הראשונה למנין היובל הבא, נמצא מנין מחזור היובלות מ"ט שנה – גם לדבריו היתה זו שנת ל"ו ליובל, כי לשיטתו פסקו למנות שמיטין ויובלות מאז שעלה סנחריב ועד שהחזירים ירמיהו לעשרת השבטים, היא שנת י"ח ליאשיהו, ואז החלו בספירת יובל חדש ומנו ל"ו שנה עד לשנת החורבן (עפ"י רש"י ותוס').

חורבן שני; לחכמים, היה בשנה ה"ט ליובל התשיעי למנין היובלות שמנו משעלה עזרא (- לרב אשי. ולפי התירוץ הקודם בגמרא, היה החורבן בשנה ה-כ"א). ולרבי יהודה [הסובר מחזור יובל בן מ"ט שנה], היה בשנת הכ"ט של אותו יובל.

רש"י כאן ותוס' (ורשב"ם ור"ת) כתבו עפ"י סוגיתנו שהבית נחרב בשנת תכ"א לבנינו. ואולם רש"י במסכת ע"ז (ט) ובעל המאור והרא"ש (שם), שיטתם שנחרב בשנת ת"כ לבנינו.

ב. בשנה הראשונה למלכותו כיבש נבוכדנצר את נינה. שנה שניה עלה לירושלם וכיבש ליהויקים. ועבדו יהויקים שלש שנים וימרוד בו שלש שנים (עפ"י סדר עולם; רש"י מגילה יא:), ובשנה השלישית למרדו עלה נבוכדנצר ויאסרהו בנחשתים להוליכו בבלה (ולא הוליכו כי מיד מת. סדר עולם). בשנה שלאחר מכן, היא השנה השביעית לכיבוש יהויקים והשמינית למלוך נבוכדנצר, הגלה את החרש והמסגר, היא גלות יכניה ויחזקאל. לאחר י"א שנה [י"ח לכיבוש יהויקים, י"ט לנבוכדנצר] היכה את העיר והחריב את הבית.